

Hamit KABA

**NË MBËSHTETJE TË SHTETIT TË RI: POLITIKA E SHBA-së
PËR NJOHJEN E PAVARËSISË SË KOSOVËS (1998-2008)***

Abstrakt:

Megjithëse rolin kryesor për ngritjen dhe stabilizimin e shtetit të ri të Kosovës dhe përcaktimin e statusit të saj të ardhshëm e kishin Evropa dhe Kombet e Bashkuara, angazhimi i Shteteve të Bashkuara nuk u ndërpre asnjëherë. Sfida e saj kryesore deri në vitin 2008 kishte të bënte me shpalljen e shtetit të pavarur të Kosovës, njohjen e saj nga komuniteti ndërkombëtar dhe në veçanti nga Bota Perëndimore e mundësisht edhe nga Serbia. Ky proces u parapri nga puna përgatitore e cila kishte në thelb plotësimin e disa standardeve nga ana e Kosovës, si dhe harmonizimin e politikave të vendeve perëndimore. Në thelb të tyre qëndronte plani Ahtisari. Pas negociatave të pafrytshme njëvjeçare të Kosovës me Serbinë dhe refuzimit të Rusisë për të njohur pavarësinë e Kosovës, presidenti Bush në qershor 2007 u shpreh qartë për njohjen e pavarësisë së Kosovës në përputhje me planin Ahtisari. Shpallja e Pavarësisë së Kosovës më 17 shkurt 2008 u njoh një ditë më pas nga SHBA-ja dhe shtetet kryesore të Evropës. Vendimi i Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë për njohjen e Pavarësisë së Kosovës ishte sukses për vetë Kosovën dhe fuqitë perëndimore, ndonëse ende sot disa vende të Bashkimit Evropian nuk e njohin pavarësinë e saj. Më 21 maj 2009,

* Mbajtur në Konferencën shkencore: “Kosova 1989-1999: organizimi dhe qëndresa për çlirim”, Prishtinë, 13-14 qershor 2024.

zëvendëspresidenti i SHBA-së, Joseph Biden, do të deklaronte: “Suksesi i pavarësisë së Kosovës është prioritet për Shtetet e Bashkuara”.

Fjalët kyçe: *Kosova, SHBA-ja, Gjykata Ndërkombëtare e Drejtësisë, pavarësia.*

Firmosja e Marrëveshjes së Rambouillet (Rambujesë) i hapi rrugën procesit të gjatë të pavarësisë së Kosovës dhe ndreqjes së një padrejtësie pothuajse shekullore. Ajo i njohu Kosovës të drejtën e “autonomisë substanciale” dhe mundësinë që pas tre vjetësh populli dhe partitë politike të shpreheshin për gjetjen e mekanizmit për zgjidhjen përfundimtare të saj.¹ Më 9 qershor u nënshkrua në Kumanovë Marrëveshja Tekniko-Ushtarake ndërmjet NATO-s dhe ushtarakëve jugosllavë për tërheqjen e forcave jugosllave nga Kosova.² Vetëm një ditë më pas, më 10 qershor, Këshilli i Sigurimit i Kombeve të Bashkuara miratoi Rezolutën 1244, bazuar në planin ndërkombëtar të paqes, të pranuar edhe nga Millosheviqi. Më 11 qershor, trupat e KFOR-it (Kosovo Force) filluan të hynin në Kosovë. Rezultati final i ngjarjeve të Kosovës në vitet 1988-1999, falë kokëfortësisë së udhëheqjes së lartë serbe, metodave barbare të përdorura nga Millosheviqi dhe këmbënguljes së fortë të liderit të UÇK-së (Ushtria Çlirimtare e Kosovës) Hashim Thaçi ishte i ndryshëm nga ai që kishin projektuar fillimisht Perëndimi

¹ Artikulli I, neni 3 i titulluar “Amendim dhe vlerësim gjithëpërfshirës i Marrëveshjes së Rambujesë përmendte: “Tre vjet pas hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje do të thirret një takim ndërkombëtar për të përcaktuar mekanizmin për një zgjidhje përfundimtare të Kosovës, mbi bazat e vullnetit të popullit, opinioneve të autoriteteve përkatëse, përpjekjeve të çdo grupi në lidhje me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje dhe të Aktit Final të Helsinkit për të marrë përsipër një vlerësim gjithëpërfshirës për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje dhe për të marrë në shqyrtim propozimet e çdo pale për masa plotësuese”, në: http://www.state.gov/www/regions/eur/ksvo_rambouillet_text.html (shikuar më 16.07.2001).

² Steven Woehrel & Julie Kim, *Kosovo and U.S. Policy*, CRC Issue Brief for Congress, Congressional Research Service, Library of Congress, 22 June 2001, 4.

dhe SHBA-ja.* Pas kësaj kohe do të shtrohej problemi i së ardhmes së Kosovës, si një çështje për zgjidhje, e cila do të kërkonte kohë dhe energji. Por, pavarësisht nga dëshirat e shqiptarëve të Kosovës për ta shpallur atë shtet të pavarur e ardhmja e saj mbetej e pasigurt. Sidoqoftë, Kosova kishte bërë një hap të madh përpara.

Pas qershorit të vitit 1999, Kosova funksionoi mbi bazën e statusit të miratuar me Rezolutën 1244 të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara. Rezoluta autorizonte një prezencë ndërkombëtare ushtarake e civile në Kosovë, zgjatja e së cilës ishte nën autoritetin e Këshillit të Sigurimit. Forcës paqeruajtëse të NATO-s, KFOR-it, iu ngarkua ruajtja e një mjedisi të sigurt, ndërsa Misionit të Kombeve të Bashkuara (United Mission in Kosovo - UNMIK) iu ngarkua roli drejtues i administrimit të Kosovës mbi baza të përkohshme. Rezoluta siguronte një periudhë të përkohshme autonomie për një afat të papërcaktuar për Kosovën, derisa të fillonin negociatat mbi të ardhmen e saj. UNMIK-u do të mbikëqyrte transferimin e autoritetit nga institucionet e përkohshme autonome drejt atyre të përhershme, pasi Kosovës t'i përcaktohej statusi i ardhshëm. Rezoluta 1244 nuk jepte një ide të qartë se si do të zgjidhej çështja e statusit, ajo thjesht fliste për një “proces politik” të paspecifikuar.

Megjithëkëtë, rezoluta konfirmonte qartazi integritetin territorial të Federatës Jugosllave (të përbërë nga Serbia dhe Mali i Zi) dhe bënte fjalë për “autonomi substanciale” për Kosovën brenda Republikës Federative të Jugosllavisë [RFJ], e cila u shpërbë përfundimisht pas ndarjes prej saj të Malit të Zi në vitin 2006. Rezoluta 1244 e linte të hapur betejën për zgjidhjen dhe përcaktimin e statusit të ardhshëm të Kosovës, duke u dhënë shpresë të dyja palëve, ku secila prej tyre dukej se kishte në mendje një zgjidhje në favor të vet.

* Shtetet përbërëse të Grupit të Kontaktit mendonin se “autonomia substanciale” do të ishte zgjidhja e duhur për Kosovën. Por, pas refuzimit të vendosur të Hashim Thaçit dhe përfaqësuesve të UÇK-së në përbërje të delegacionit kosovar për të firmosur marrëveshjen e Rambujesë, faktori ndërkombëtar - më së pari ai amerikan reagoi, dhe si rezultat në fund të marrëveshjes u shtua një amendament i posaçëm, i cili njihte të drejtën e organizimit të një takimi ndërkombëtar pas një periudhe trevjeçare, i cili do të përcaktonte statusin përfundimtar të Kosovës.

Për pothuajse 5 vjet Kosova u administrua nga komuniteti ndërkombëtar, ndërsa përpara përcaktimit përfundimtar të statusit iu kushtua interes të drejtave të minoriteteve. Gjatë periudhës së pasluftës, angazhimi i SHBA-së në Kosovë erdhi duke u reduktuar. Rolin kryesor do ta kishte Evropa dhe Kombet e Bashkuara. Sidoqoftë, Kosova nuk mbeti jashtë vëmendjes së qeverisë amerikane. Më 24 korrik 2001, presidenti Bush do të deklaronte nga baza amerikane në Bondsteel: “Ne erdhëm së bashku në Evropën Lindore dhe së bashku do largohemi kur në Kosovë të kemi paqe të qëndrueshme”.³ Problemi më i rëndësishëm tani e tutje mbetej përcaktimi i statusit të ardhshëm të Kosovës, zhvillimi dhe stabilizimi i saj, si burim i stabilitetit për Evropën e më gjerë akoma.

Me gjithë dëshirën e madhe të popullit të Kosovës për të shpallur një orë e më parë pavarësinë, duhet thënë se rruga ishte ende e gjatë dhe e vështirë. Aktorët ndërkombëtarë, duke përfshirë edhe SHBA-në, e gjykonin të parakohshëm përcaktimin e statusit final të Kosovës. Administrata e Bushit shprehej zyrtarisht për autonominë e Kosovës brenda kuadrit të Republikës Federative të Jugosllavisë, por jo për pavarësinë e saj.⁴ Përpara shpalljes së statusit, Kosovës do t’i duhej të bënte paraprakisht “detyrat e shtëpisë” dhe të plotësonte standardet. Qeveria amerikane e mbështeti këtë politikë, por caktoi vitin 2005 si afatin e vlerësimit të kësaj strategjie për përcaktimin e statusit të Kosovës.

Pritja e gjatë i lodhi të dyja palët, por në mënyrë të veçantë shqiptarët e Kosovës. Kjo qasje u përball me një shpërthim serioz të shqiptarëve në mars 2004, gjatë së cilës u sulmuan disa enklava etnike serbe, si dhe forcat e sigurisë që u përpoqën të kontrollonin trazirat. Gjatë dy ditëve u vranë 19 civilë dhe më shumë se 900 persona u plagosën, ndërsa 4 000 të tjerë u detyruan të largoheshin nga shtëpitë e tyre për shkak të dhunës. Trazirat shtruan çështjen e performancës së UNMIK-ut dhe KFOR-it, të vetë institucioneve qeverisëse dhe të medias në Kosovë.

³ S. Woehrel & J. Kim, *Kosovo and U.S. Policy*, CRS Issue Brief for Congress, 22 June 2001, 6.

⁴ Po aty, 1.

Sipas zyrtarëve të Kombeve të Bashkuara dhe vëzhguesve të pavarur, ndikim në shpërthimin e trazirave kishte edhe mospërcaktimi i statusit të ardhshëm të Kosovës.

SHBA-ja edhe këtë herë e shtyu procesin përpara. Zëvendëssekretari amerikan i Shtetit, Nicholas Burns, e konsideroi vitin 2005 si “vitin vendimtar” për të përcaktuar të ardhmen e Kosovës. Vendet evropiane të Grupit të Kontaktit (SHBA, Britani e Madhe, Francë, Gjermani, Itali dhe Rusi), vazhduan të tregoheshin të matura dhe të ekuilibruara duke u përpjekur që të tërhiqnin edhe Rusinë në përcaktimin e statusit përfundimtar të Kosovës. Në vitin 2005, Grupi Ndërkombëtar i Krizave në raportin e vet përcaktoi disa parametra ekzistenciale në lidhje me të ardhmen e Kosovës, të tilla si: moskthimi i saj në situatën e para vitit 1999, mosndarja dhe mosbashkimin e saj me ndonjë shtet tjetër, duke nënkuptuar Shqipërinë.

Në nëntor të vitit 2005 Sekretari i Përgjithshëm i KB, Kofi Annan, emëroi ish-presidentin finlandez, Martti Ahtisaari, si përfaqësues të posaçëm të tij për çështjen e Kosovës. Në dhjetor 2005, administrata amerikane shpalli diplomatin Frank Wisner si përfaqësues të SHBA-së për negociatat e ardhshme për statusin e Kosovës. Çështja kryesore gjatë bisedimeve për statusin, ishte sipas zyrtarëve amerikanë, nëse Kosova do të ishte e pavarur apo do të vazhdonte siç ishte si pjesë e Serbisë, me shkallë të gjerë autonomie. Udhëheqësit kosovarë e kishin thënë fjalën e tyre të pandryshueshme për pavarësi. Ata ishin shprehur se pavarësia e Kosovës do të ishte në përshtatje me dëshirat e shumicës dërrmuese të banorëve të provincës (mbi 90% e popullsisë së Kosovës ishte e përbërë nga shqiptarë etnikë) dhe të partive etnike që bënë pjesë në Parlamentin e Kosovës. Ata këmbëngulnin se e vetmja çështje që duhej të diskutonte komuniteti ndërkombëtar ishte njohja e pavarësisë së Kosovës. Pozicioni i qeverisë serbe dhe i udhëheqësve serbë të Kosovës ishte që Kosova të mbetej brenda shtetit serb, çështje kjo sipas saj e fiksuar me shkrim në kushtetutën serbe. Udhëheqësit serbë e kanë përmbledhur qëndrimin e tyre mbi statusin me frazën “më shumë se autonomi, por më pak se pavarësi”.

Bisedimet ndërmjet përfaqësuesve të Kosovës e Serbisë filluan në Vjenë në shkurt të vitit 2006. Pozicioni i të dyja palëve ishte tepër larg për shumicën e çështjeve, dhe kishte pak hapësirë dhe lëvizje për të gjetur zgjidhje kompromisi. Ahtisari paraqiti një draft nga ana e vet për çështjen e statusit për qeverinë e Kosovës e të Serbisë më 2 shkurt 2007. Më 26 mars, Ban Ki Moon⁵ e paraqiti propozimin e Ahtisarit në Këshillin e Sigurimit.⁶ Statusi i propozuar nga Ahtisari fliste për Kosovën si vend i pavarur, por i mbikëqyrur nga komuniteti ndërkombëtar. Kosova do të kishte të drejtën të përfundonte marrëveshje ndërkombëtare dhe t'u bashkohej organizatave ndërkombëtare. Ajo do të kishte të drejtën që të krijonte “forcën e sigurisë” dhe agjencinë e zbulimit. Megjithëkëtë, Kosova nuk do të lejohej që të bashkohej me ndonjë vend tjetër apo të ishte pjesë e ndonjë vendi tjetër. Dokumenti përmbante kushte që kishin si qëllim të garantonin të drejtat e serbëve dhe të minoriteteve të tjera në Kosovë.

Gjashtë komunave me shumicë serbe (disa të reja apo me kufij të ndryshuar), do t'u jepej pushtet i gjerë mbi çështjet e tyre. Ato do të kishin të drejtën që të formonin asociacione me njëra-tjetrën dhe të përfitonin fonde transparente nga Beogradi. Policët lokalë do të ishin pjesë e Shërbimit të përqendruar policor të Kosovës, por përbërja e policisë lokale të komunave do të ishte e përzier nga pikëpamja etnike, ndërsa komandantët e policisë lokale do të zgjidheshin nga komunat. Trupat qeveritare dhe të gjyqësorit do të reflektonin përbërjen etnike të Kosovës. Kosova do të kishte kushtetutë të re, e cila do të garantonte të drejtat e minoriteteve. Ligjet me interesa të veçantë për minoritetet etnike do të aprovohehin, nëse një shumicë e përfaqësuesve të minoriteteve në Parlament votonte për ato. Plani përfshinte masa për mbrojtjen e fesë serbe, të qendrave kulturore dhe të komuniteteve të tjera në Kosovë.

⁵ *Ban Ki Moon* - Diplomati koreanojugor. Shërbeu si Sekretar i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara nga janari i vitit 2007 e deri në dhjetor të vitit 2016.

⁶ *Kosovo's Future Status and U.S. Policy*, by Steven Woehrel - Specialist in European Affairs, Foreign Affairs', Defense, and Trade Division, 3, CRS Report for Congress (Ordered Code RS21721, updated August 8, 2007).

Pas miratimit të dokumentit të Ahtisarit parashikohej një periudhë katërmujore tranzicioni, gjatë së cilës pushteti i UNMIK-ut (United Nations Mission in Kosovo) do të transferohej te qeveria e Kosovës. Gjatë kësaj kohe Kosova do të miratonte kushtetutën e re dhe ligjet për zbatimin e marrëveshjes. Pas largimit të UNMIK-ut, një trupë e re Civile Ndërkombëtare (IRC - The International Rescue Committee) do të mbikëqyrte zbatimin e planit për Kosovën.

Roli dhe fuqia e IRC-së duhej të modelohej si te Përfaqësuesi i Lartë ndërkombëtar i Bosnjës. IRC do t'i përkiste një vendi evropian, dhe personi i emëruar do të shërbente si përfaqësues i Bashkimit Evropian në Kosovë. Një amerikan do të ishte si zëvendës apo zëvendëse e tij. Misioni Evropian do të monitoronte dhe do të këshillonte qeverinë e Kosovës mbi të gjitha çështjet për ligjin, rregullin dhe veçanërisht për policinë, gjyqet, rregullat doganore dhe të burgosurit. Ai do të kishte gjithashtu aftësinë që të siguronte “kufijtë e pushtetit ekzekutiv”, të siguronte që këto institucione do të punonin me efikasitet, si dhe të ndërhynte në rastet e veçanta për krimet duke përfshirë referimin në lidhje me to në gjyqet dhe prokuroritë ndërkombëtare. Propozimi parashikonte gjithashtu që KFOR-i do të vazhdonte të garantonte sigurinë në Kosovë, edhe pas dhënies së statusit. Ai do të kishte autoritet mbi Forcën e Re të Sigurisë së Kosovës.

Pothuajse të gjithë udhëheqësit serbë të të gjithë spektrit e refuzuan prerazi propozimin e Ahtisarit, sepse, sipas tyre, ai mbështeste pavarësinë e Kosovës. Në kontrast, udhëheqësit etnikë shqiptarë në Kosovë, ndonëse nuk ishin të kënaqur me vazhdimin e mbikëqyrjes ndërkombëtare dhe disa aspekte të tjera të këtij plani e mbështetën atë, sepse ai u shërbente qëllimeve të tyre afatgjata për pavarësi.

Në një dëshmi përpara Komitetit të Punëve të Jashtme të Shtëpisë së Bardhë më 17 prill 2007, nënsekretari i Shtetit, Nicholas Burns u shpreh se, SHBA-ja dhe aleatët e tij do të paraqisnin një draft-rezolutë në Këshillin e Sigurimit, e cila do të zëvendësonte Rezolutën 1244 dhe do të mbështeste planin e Ahtisarit. Në kundërshtim me qëndrimin e qeverisë amerikane, Rusia ishte shumë kritike ndaj propozimit të Ahtisaarit. Zyrtarët rusë e kundërshtuan atë, sepse shihnin tek ajo një përpjekje të

shpejtuar për një zgjidhje në favor të Kosovës, dhe ngulën këmbë që çdo propozim duhej të kishte mbështetjen e Serbisë dhe të shqiptarëve të Kosovës, gjë shumë e vështirë të arrihej. Në muajt në vazhdim SHBA-ja dhe aleatët e saj në KS do të paraqisnin disa draft-rezoluta, të cilat do të qartësonin të ardhmen e Kosovës së pavarur. Me gjithë këto, në korrik 2007, SHBA-ja dhe aleatët e saj i braktisën përpjekjet për të miratuar një rezolutë në Këshillin e Sigurimit, pasi Rusia e bëri të qartë, se ajo do të vendoste veton kundër pavarësisë së Kosovës. Gjatë vizitës së tij në Shqipëri, në qershor 2007, presidenti Bush u deklarua kundër “dialogut pa fund” mbi statusin e Kosovës. Ai u shpreh se “është më mirë shpejt se sa vonë që të thuhet se, mjaft është mjaft, Kosova është e pavarur”.

Çështja e statusit të ardhshëm të Kosovës ka pasur interes të madh për anëtarët e Kongresit. Një shumicë prej tyre kanë favorizuar pavarësinë e Kosovës, sapo të ishte e mundur. Ata patën shprehur se kosovarët duhet të gëzojnë të drejtën e vetëvendosjes, sikurse edhe popujt e tjerë të rajonit dhe kudo tjetër në botë. Nga ana tjetër, disa anëtarë kanë qenë më shumë skeptikë. Ata u referoheshin mungesave të qeverisë kosovare në lidhje me të drejtat e minoritetit dhe problemeve të tjera në lidhje me ndikimin që mund të kishte pavarësia e Kosovës mbi demokracinë e Serbisë dhe stabilitetin e rajonit. Sesioni i 109-të i Kongresit u mor me çështjen e Kosovës. Më 4 janar 2005 përfaqësuesi Tom Lantos paraqiti H. Res. 24, e cila shprehte mendimin e Shtëpisë [House], se SHBA-ja duhej të mbështeste pavarësinë e Kosovës.

Më 7 tetor 2005 Senati kaloi Res. 237, që mbështeste përpjekjet për “të punuar për një marrëveshje mbi statusin e ardhshëm të Kosovës”. Rezoluta thoshte se statusi i pazgjidhur i Kosovës nuk sjell qëndrueshmëri. Ajo nuk shprehte mbështetjen për ndonjë status të veçantë, por thoshte se duhej “të përcillte shqetësimin kryesor” të popullit të Kosovës, të Serbisë dhe të Malit të Zi. Një rezolutë e kësaj natyre u paraqit më 17 dhjetor 2005. Legjislacioni mbi statusin e Kosovës u paraqit në fillim të sesionit të 110-të të Kongresit më 5 janar 2007, kur përfaqësuesi Lantosh (Tom Lantos) paraqiti Rezolutën 36, e cila i drejtohej SHBA-së për të shprehur mbështetjen për pavarësinë e Kosovës. Më 29 mars 2007 senatori Libebberman paraqiti Res. 135, e cila

shprehte qëndrimin e Senatit që SHBA-ja duhej të mbështeste pavarësinë e Kosovës. Ajo thoshte se, nëse Këshilli i Sigurimit i KB nuk e kalonte rezolutën e Ahtisarit për të mbështetur pavarësinë e Kosovës në kohën e duhur, SHBA-ja dhe vendet që ndanin të njëjtin mendim duhej të njihnin pavarësinë e Kosovës nga ana e tyre. Një Rezolutë me nr. 309, u paraqit nga Engel më 27 prill. Më 24 maj përfaqësuesi Bean paraqiti Rezolutën 445, e cila shprehte opinionin se SHBA-ja duhej që të refuzonte një zgjidhje të njëanshme të ndërmarrë prej saj, jashtë Kombeve të Bashkuara për pavarësinë e Kosovës.⁷

Në vazhden e aksionit të mëtejshëm të Këshillit të Sigurimit të KB, autoritetet e Kosovës përгатitën Deklaratën e Pavarësisë në fillim të vitit 2008, si pjesë e proceseve të koordinuara ngushtësisht me komunitetin ndërkombëtar. Me nxitjen e komunitetit ndërkombëtar, Prishtina priti derisa përfunduan të dyja raundet e zgjedhjeve direkt presidenciale (20 janar dhe 3 shkurt). Drejtuesit e Kosovës kishin shprehur për një kohë të gjatë shqetësimet lidhur me vonesat e përsëritura gjatë statusit të procesit dhe disa kundërshtime të planit të Ahtisarit në Kosovë për kufizimin e sovranitetit; për shembull një tubim pro pavarësisë në shkurt 2007 u shndërrua në një përplasje të dhunshme me policinë e KB, duke lënë dy të vdekur.

Më 17 shkurt 2008, Parlamenti i Kosovës miratoi Deklaratën për Pavarësinë e Kosovës në “përputhje të plotë” me rekomandimet e Përfaqësuesit Special të KB, Martti Ahtisaari. Ai deklaroi se Kosova ishte një republikë demokratike, laike dhe multietnike, e cila kishte pranuar plotësisht detyrimet e planit të Ahtisarit për Kosovën. Në ditët në vazhdim, Pavarësia e Kosovës u njoh zyrtarisht nga SHBA-ja, Franca dhe Mbretëria e Bashkuar. Atyre iu bashkuan edhe një numër tjetër vendesh evropiane, në total mbi 40 vende nga gjithë bota. Ndërmjet vendeve anëtare të Këshillit të Sigurimit të KB, Rusia, Kina së bashku me Serbinë dhe disa vende të tjera, e denoncuan deklaratën e pavarësisë

⁷ Julie Kim & Steven Woehrel, *Kosovo and U.S. Policy: Background to Independence*, prepared for Members and Committees of Congress, Updated June 20, 2008, 27.

si dhunim të ligjit ndërkombëtar. Shumica, por jo të 27 vendet e Bashkimit Evropian, e njohën Kosovën, me përjashtim të Spanjës, Qipros, Rumanisë, Sllovakisë dhe Greqisë, të cilat shprehën rezerva të forta. Në të njëjtën kohë, mungesa e unitetit të vendeve të Bashkimit Evropian (BE) për statusin e Kosovës nuk i ndaloi vendet e këtij Bashkimi që të vendosnin misionet e tyre në Kosovë.

Udhëheqësit e Kosovës e mirëpritën mbështetjen ndërkombëtare për zhvillimin e Kosovës në rrugën e demokracisë përmes prezencave ndërkombëtare. Kuvendi i Kosovës mori disa vendime të shpejta për të mundësuar ligjet e reja në përshtatje me planin e Ahtisarit, duke përfshirë miratimin e Kushtetutës së re, e cila erdhi në fuqi më 15 janar 2008. Qeveria e Hashim Thaçit e paraqiti agjendën e saj në mesin e muajit prill. Udhëheqësit e Kosovës kanë folur për integrimin euroatlantik si prioritet kyç për vendin dhe janë përpjekur të ecin në këtë rrugë. Serbia nuk e njohu Pavarësinë e Kosovës, por më 15 gusht 2008 ajo i kërkoi zyrtarisht Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë që të shprehej “nëse Deklarata e Pavarësisë së Kosovës përbënte dhunim të legjislacionit ndërkombëtar?” Përgjigjja e këtij institucioni ishte refuzuese.

Vendimi për njohjen e Pavarësisë së Kosovës, i marrë nga Gjykata Ndërkombëtare e Drejtësisë, si organ i Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara, më 22 korrik 2010, mori 10 vota pro dhe 4 kundër. Kryetari i Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, Hisashi Owada, deklaroi: “Shpallja e Pavarësisë së Kosovës më 17 shkurt 2008, nuk ka shkelur të drejtën ndërkombëtare, as Rezolutën 1244 dhe as Kornizën Kushtetuese të UNMIK-ut”.⁸ Përgjigjja e mëvonshme e këtij institucioni ishte refuzuese.

Angazhimi amerikan edhe pas shpalljes së Pavarësisë së Kosovës nuk u ndërpre, pavarësisht se rolin parësor do ta luante Bashkimi Evropian. Gjatë vizitës së tij në Kosovë, më 21 maj 2009, zëvendëspresidenti amerikan, Joseph Biden, do të shprehej: “suksesi i pavarësisë së Kosovës është prioritet për SHBA-në”. Prania amerikane ishte e gjithanshme, si në sferën politike ashtu edhe në atë ligjore,

⁸ Wikipedia (qasur më 21 nëntor 2023).

ushtarake dhe ekonomike. Qeveria amerikane i ka mbështetur fort bisedimet Kosovë-Serbi, ndonëse ka pranuar se ajo nuk është pjesëmarrëse apo ndërmjetësuese e tyre, por mbështetja amerikane për Kosovën dhe udhëheqësit e saj nuk ka munguar asnjëherë.